

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. július 5.

150 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.
Negyedévre . . . . . 6 kor.
Egy óra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A husrágaság ellen.

— A román kereskedelmi szerződés életbeléptetése. —

Lemberg és Krakó néhány nappal ezelőtt küldöttséget menesztett az osztrák kormányhoz, hogy léptesse életbe a Romániával kötött kereskedelmi szerződést. De ezuttal nem az osztrák iparosok jártak a deputációban. Nem azért követelték a szerződés életbeléptetését, hogy az osztrák ipar új piacot nyerjen, hanem csak azért, hogy a szegényebb néposztály is ehessék húst. Bármilyen hihetetlen is, a román szerződés tisztán gyomorkérdés. Az emberi szervezet olyan, hogy a húst nem tudja nélkülözni, tehát még akkor is, ha tisztában vagyunk az agrárérdekekkel, ha tudjuk is, mennyire fontos a magyar gazda szempontjából a vámvédelem, még akkor is inkább vagyunk hajlandók ezuttal a fogyasztók, mint a termelők érdekét védelmezni. Mert nem szabad azt hinni, hogy a husrágás csak Ausztriára nézve kérdés. Kérdés az, még pedig nehéz és sürgősen megoldandó probléma Magyarország fogyasztó közönségére nézve is. Kremsben most sztrájkolnak a háziasszonyok a mészárosok ellen, de tulajdonképpen az egész monarchiában sztrájkolni lehetne. Mert a husrágás indokolatlanul magasak.

Ismerjük az okokat, amelyeket a magyar és osztrák mezőgazdák a román kereskedelmi szerződés ellen felhozhatnak. Félnék, hogy az állattenyésztés jövedelmezősége csökken, ha Romániából a közfogyasztás számára állatokat lehet behozni. De ez azért nem lehet indok arra, hogy a kormány és parlament respektálja ezeket az aggodalmakat. Mert sokkal fontosabbak azok az okok, amelyek e mellett az álláspont mellett szólnak, mint azok, melyek a gazdák álláspontját védik. Hisz az, hogy az ország lakossága meg tudjon élni, úgy tudjon táplálkozni, ahogy azt a természet megköveteli, jól és olcsón, ez elsőrangú állami érdek. Bármennyire fontos is az, hogy a magyar mezőgazdaság érdekei megvédessenek, a mezőgazdasági érdekek védelme alatt nem mehet addig a határig, hogy a fogyasztó közönség ki legyen szolgáltatva a termelőknek. Ma az a helyzet, hogy az ország tizenhét millió lakosa a magas gabonavámok és állatbehozatali tilalmak folytán egyszerűen adófizetője tizenhét ezer földbirtokosnak. Enni kell. Ez olyan elemi szükséglet, amely alól magát senki sem vonhatja ki. A drágaság legfeljebb csak rosszabbá teszi a táplálkozást, kedvezőtlenebbé a közélémezést, de nélkülözhetővé tenni nem tudja senni. Ezért erkölcsstelen és embertelen törekvés az, hogy a legszükségesebb, a legnélkülözhetetlenebb élelmiszereknek, minők a kenyér és a hús, az ára mesterségesen csigáztassék fel, még pedig állami protektorátus alatt.

Igaz, hogy a husrágásnak nem a mezőgazdák az okai. A husrágási adó, a magas szállítási díjak, a városi vámok és illetékek mind megdrágítják a husrágást, még pedig anélkül, hogy ebből a gazdának a legcélszerűbb haszna is lenne. De valótlan mondanánk, ha tisztán csak ezeknek az okoknak tulajdonítanánk a husrágásot. Mindenesetre fontos volna a fogyasztási adó eltörlése, de állampénzügyi szempontból erre gondolni sem lehet. Más módot kell tehát keresni arra, hogy a husrágás csökkenjen. Meg kell könnyíteni a husrágást. Mert ha a gazdák azzal indokolják a magas husrágást, hogy nagyobb a fogyasztás, mint amennyi vágómarha piacra kerülhet, akkor gondoskodni kell arról, hogy a szükséges husrágást a külföldről szerezhessek be. Kétségtelen, hogy azóta, mióta Szerbiával vámháborút folytatunk s amióta onnan sem élő állat, sem vágott marha be nem jöhet, azóta nemcsak a husrágás emelkedett, de állatállományunk is csökkent. Ha ezt az állapotot tovább is fentartjuk, akkor nemcsak folyton emelkedni fognak a husrágások, de olyan depokoráció következik be, amit nem lehet évizedek alatt sem helyrehozni. A mai állapotból tehát kárunk lesz a fogyasztóknak is, a termelőknek is.

Mi a Romániával megkötött kereskedelmi szerződés sürgős megszavazását s életbeléptetését óhajtjuk. Ohajtjuk, hogy ez még a nyári szünet előtt megtörténjen. Mert ma már nem a gazdát, hanem a fogyasztót kell védeni. A megkötött kereskedelmi szerződés sem fogja a határt megnyitni s állatállományunkat annyiban részesíti védelemben, amennyiben élő állat behozatalát megtiltja. Arról tehát, hogy állategészségügyünket veszedelem fenyegetse a román szerződés révén, szó sem lehet. Ezzel a szerződés respektálja az állattenyésztés legitím követelését, ami egyúttal nemzeti érdek is. De hogy vágott állapotban ne lehessen bizonyos mennyiségű állatot behozni s ezzel a husrágást némileg csökkenteni, a közélémezést javítani, a megélhetési viszonyokat enyhíteni, ez olyan illegitím, túlzó agrárius követelés, mely már a jogosság határán túl van s ezt a kormánynak és a parlamentnek teljesítenie nem szabad. A husrágás ma olyan foku, hogy nemzeti veszedelem, mely ellen küzdeni kötelesség. A román szerződéstől sem várhatjuk a bajok gyökeres orvoslását, de legalább az első lépés lesz egy becsületes szociális politikához. És erre már igazán szükség van. Most nem akarunk a román szerződés politikai fontosságával is foglalkozni, ezuttal azt másodrendű jelentőségűnek tartjuk. De a husrágás megkönyítése tizenhét millió ember számára életkérdés. És ezért a román szerződés megszavazását és életbeléptetését mindennél sürgősebb feladatnak kell tekinteni.

UJDONSÁGOK.

— A „Fluminense“ megalakulása. Az eddig szétszórtan működő 4 fiumei kereskedelmi egyesület: a Kereskedők és Iparosok Egylete, a Kereskedelmi Kör, a Munkaadók Szövetsége és a Kereskedelmi Tőzsde a tegnapi nappal „Fluminense“ Kereskedelmi és Ipari Egyesület név alatt egybeolvadt.

A tegnapi délelőtti fél tizenegykor tartott alakuló gyűlésen, melyen mindössze 30-40 személy jelent meg, Steinacker Arthur elnökölt. Hangoztatta az egyesülés célját és szükségességét és azután felolvastatta Edelényi Szabó Lajos titkár által az alakulás előzményeit.

Lampel Béla erre azt javasolja, hogy mindenekelőtt taggyűjtő iverket bocsássanak ki, hogy megállapítsák, hány tagra és milyen anyagi forrásokra számíthat az új egyesület.

Righini nem csatlakozik az indítványhoz, mivel ezáltal szeptemberig késnek a megalakulás és az alapszabályok jóváhagyása így is több hónapot vesz igénybe. Lampel igazgató indítványát Righini szavai után elvetik s így az értekezlet megalakultnak mondja ki a „Fluminense“-t.

Steinacker elnök ezután bemutatja a felterjesztendő alapszabályokat, melyeket már előzőleg megküldöttek, a négy kereskedelmi egyesület minden egyes tagjának. Az értekezlet mindössze két pontban módosítja az alapszabályokat, nevezetesen kimondotta, hogy azokat, a kik az egyesület kebelében politizálnak, nem zárja ki rögtön, hanem ügyüket a fegyelmi bizottság elé utalja, mely előterjesztést tesz az igazgatóságának. A másik módosítás szerint a be nem jegyzett cégek és a kereskedelemmel és iparral kapcsolatban levő személyek nem 40 hanem csak 24 korona évi tagsági díjat fognak fizetni, épp úgy mint az egyesület magántisztviselő tagjai.

Az értekezlet ezután 15 tagú végrehajtó bizottságot választott, melynek tagjai a következők lettek: Copaitich Zsigmond, Dankl Zsigmond, Dubokovic Miklós, Eidlitz Hugo, Klinz Humbert, Lampel Béla, Ossoinack András, Papp Achilles, Premrou József, Riboli Alfons, Rudan Celso, Russo Éliás, Schittar János és Walluschnigg Dante. Steinacker és Righini hivatalból tagjai a bizottságnak. Felügyelő bizottsági tagok lettek: Krieger Ignác, Polgár József és Richtmann Adolf.

Az értekezlet erre Steinacker elnök életével véget ért.

— A rappresentanza ülése. A városi képviselőtestület holnap, kedden délután hat órakor ülést tart. Az ülés napirendjén a Comunale-színház tetőfedési költségeinek fedezésére vonatkozó indítvány, a Szent Vit és Modeszt iskola restaurálására szükséges 2000 koronás hitel kérése, a villamos vasut kocsiszíniének kiegészítő munkálatairól

szóló javaslat, valamint a Zvir körül végzendő munkálatok végleges befejezéséről szóló indítvány szerepel. Ezenkívül azonban számos kisebb ügy is kerül tárgyalásra.

— **A borkereskedők megrendszabályozása.** A városi tisztviselői hivatalhoz az utóbbi időben gyakran érkezett panasz, hogy a borkereskedők az üres hordókat tengervízzel öblítik ki, sőt öblítés után a tengervizet hosszabb ideig állni hagyják a hordóban. Mint-hogy a belső kikötőben a tengervíz a beledömlő csatorna és szennyvíz miatt nem tiszta, a városi tisztviselői hivatal a közegészségre tekintettel megtiltotta a tengervíznek boroshordó mosáshoz való felhasználását. A rendelet szerint az üreshordókat csakis vízvezetékivel szabad tisztogatni. A rendőrség a most kibocsátott rendelet alapján minden visszaélést hatszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal fog sújtani.

— **Makacs öngyilkosjelölt.** A drenovai rendőri kirendeltség utasítására a mentők a kórház megfigyelő osztályába szállították Cergnar Antonia ötvenhat éves napszámosasszonyt, aki a napokban kétszer is öngyilkossági kísérletet követett el. Az asszony először a kutba ugrott, később pedig felakasztotta magát. Hozzáartozói azonban még idejekorán észrevették kétségbeesett tetteit. Azt hiszik, hogy Cergnar Antonia pillanatnyi elmezavarban akarta magát elemészteni.

— **A nyári hajóraj Fiumében.** Hadi-tengerészetünk nyári hajórajja Haus tenger-nagy vezetésével pénteken július 15-én három napi tartózkodásra kikötőnkbe érkezik. A nyári hajóraj a következő csatáshajókból áll: „Erzherzog Franz Ferdinánd”, „Erzherzog Friedrich”, „Erzherzog Ferdinánd Max”, „Habsburg”, „Babenberg”, „Árpád”, „Königin Mária Terézia”, „Gäa”, „Szigetvár”, „Zenta”, „Komet”, „Csikos”, „Reka”, „Dinara” és „Velebit”. A hajórajt kilenc oceánjáró torpedó és két tender fogja kísérni. A kikötés iránti intézkedések foganatosítására több torpedó már csütörtökön Fiuméba érkezik. A hajóraj július tizenhataladikán reggel hagyja el kikötőnköt.

— **Ismét két bábaengedély.** A városi tanácshoz a napokban Rákár Mária és Leskovár Klára a pécsi, illetve a budapesti bába-képző tanfolyam oklevele alapján kérvényt nyújtottak be, melyben bábagyakorlati engedélyt kértek. A tisztviselői hivatal, noha a bábák száma most már negyvenre szaporodott, az engedélyt megadta, mivel az említett két bába-képző intézet hírneve kétségbevonhatatlan. A főorvosi hivatal azonban most már, legalább egyelőre, szívesen alkalmazná a numerus klauzust, minthogy a közel ötven-ezer főnyi lakossal bíró Fiumében és területén évenként átlag csak ezerháromszáz születés történik. Arányos megoszlás esetén tehát egy-egy bábát csak harminckét esetben hívnának évenként, ami a bábák megélhetését nem biztosítja. Súlyosbitja a helyzetet, hogy mint minden kereseti ágban, úgy itt is az alkalmaztatás nagyon aránytalan s így a tudós asszonyok kénytelenek mellékkereset után nézni, ami viszont hivatásuk teljesítésében akadályozza őket. A bábák anyagi érdekére tekintettel a főorvosi hivatal most tanulmány tárgyává tette, hogy nem lehetne-e a kisebb képesítésű, régi madamok engedélyét bevonni. Említésreméltó, hogy évek óta csak magyar

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinok a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina.** — **Grand Hotel Lido.** Villák. Parkok. Autóautó.

Lido-Velence Uj nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

és horvát anyanyelvű bábák kérnek letelepülési engedélyt, fiemei illetőségű pedig egyáltalában nem jelentkezik. Ennek az az oka, hogy az Ausztria és Magyarország közti bába-egyezmény 1898-ban megszűnt s így a fiemeiek a trieszti olasz tanfolyamot nem látogathatják. A magyarországi (beleszámítva a zágrábit is) tizenhárom tanfolyamot pedig a fiemeiek nyelvi nehézségek miatt nem kereshetik fel s így képesítést nem is nyerhetnek. A fiemei olasz lakosság érdekében tehát kívánatos volna, ha például a budapesti bába-képző intézetben olasz nyelvű tanfolyamot is létesítenének, annyival is inkább, minthogy az illetékes körök a fővárosi egyezségügyi intézmények iránt a legnagyobb elismeréssel viseltetnek.

— **A magántisztviselők kirándulása.** A fiemei magántisztviselők egyesülete vasárnap, július tizedikén az Ungaro-Croata Tátra gőzöselével társas kirándulást rendez Zarába. A kirándulás részleteit később közlik.

— **Kevés a házasságkötés.** A fiemei anyakönyvi hivatal házassági statisztikája szerint az 1910. év első hat hónapjában Fiumében kilenc házassággal kevesebbet kötöttek, mint a múlt év ugyanezen időszakában. A múlt év első felében százhuszonheten, míg az idei január—júniusban csak száz-tizenhataladik vették fel Hymen rózsálcáncát.

— **Földfeletti kripták építése.** Ismeretes, hogy Blasich Mario dr. városi tisztviselő elterjesztésére a rappresentanza 1908-ban elhatározta, hogy a temetőben hatvan földfeletti kriptát építtet. Az újítás bevált, mert a jobb módúak halottaik számára előszeretettel vásároltak a földfeletti kriptában egy-egy a többtől elzárható fülkét. A hatvan fülkés földfeletti kriptá tehát a nagy kereslet miatt elégtelennek bizonyult, úgy, hogy a tisztviselői újabb elterjesztést tett egy nagy befogadó képességű földfeletti kriptá építésére. A rappresentanza az építés ügyében már a legközelebbi ülésén fog határozni.

— **Magyar tengeri hajózás.** A magyar tengerhajós politika egész komplexumát felölelő programot dolgozott ki a Magyar Adriai egyesület tengerészeti szakosztálya által kiküldött bizottság. A szakosztály Gonda Béla miniszteri tanácsos elnöklete alatt legutóbb tartott ülésében behatóan foglalkozott ezzel a javaslattal.

Tekintettel arra, hogy a tengeri hajós kérdések a közel jövőben élénken foglalkoztatni fogják úgy a törvényhozást, mint a közvéleményt is, elhatározta a szakosztály, hogy az egyesület magyar tengeri hajós politika címen egy a székesfővárosban, mint a vidéken is sorozatos előadásokat fog tartani. A főbb előadások a következők lesznek:

Magyar tengerészeti törekvések 1849-ig. Történelmi visszapillantások. Tengerészetünk helyzete és törekvések tengeri kereskedelmünk emelésére 1867—80 között. Magyar gőzhajós vállalatok létesítése, a nyugat felé irányuló járatok berendezése és működése 1910-ig. Magyar parthajós vállalatok létesítése, parthajózásunk fejlődése és működése 1910-ig. Szabadhajózásunk fejlesztése. Az egyes szabadhajós vállalatok alapítása és működése 1910-ig. Törekvések a duna-tengeri utirány fejlesztése iránt, az e téren elért eredmények 1910-ig. Kilitások és tennivalók ez utirány fejlesztése iránt. Az osztrák hajós vállalatok befolyása és versenye. Eddigi törekvések és tennivalóink önálló keleti járatok berendezése érdekében. A fieme-északamerikai-vonal és a kivándorlás jelentősége magyar szempontból. Tengerészeti szakképzés, kapitányok, hajógépészek és legénység képzése. Iskolahajók. Kikötőépítkezés és berendezés. Hajóépítés. Hajógyárak és dokkok létesítése iránti törekvések. Elért eredmények. Kilitások a jövőre. Tengerészeti közigazgatásunk. Működése. Ujjászervezése. Tengerészeti törvényeink. Tarifális és vámügyek. Uszó kiállítások. Tengerészeink kereseti viszonyai. Nyugdíj- és balesetbiztosítás. Törvényhozási feladatok.

A felsorolt előadásokat az aktuális sorrendben fogják megtartani. Az előadások megtartására eddig a következő tagok vállalkoztak: Gonda Béla miniszteri tanácsos, Roediger Ernő miniszteri osztálytanácsos,

fiemei révkapitány, Pollacsek Jenő az Atlantika vezérigazgatója, Solymásy E. Oszkár tengeri hajós igazgató.

Az előadások anyaga és azok nyomában meginduló viták feletti alkalmasak lesznek arra, hogy a közvélemény e téren egészséges irányban kialakuljon és a törvényhozás működésére előnyös befolyást gyakoroljon.

— **Hirtelen halál.** Tenkoni József, az Államvasutak fiemei fűtőházának ötvenhét éves mozdonyfelvigyázója szombaton este a Via di Volosca 19. számú házban levő lakásának ablaka mellett cigarettázott. Az életerős ember azonban hirtelen rosszul lett, a földre zuhant s rövid kínlódás után meghalt. Kéves-sel halála után érkezett haza felesége, aki ijedten vette észre földön heverő férjét, akinek szájában a cigaretta még füstölgött. Tenkoniné szomszédjait hívta segítségül, akik a mozdonyfelvigyázót ágyba fektették s eszméletre téríteni igyekeztek, majd orvost is hívtak. Az eredménytelen élesztgetés közben megérkezett orvos azonban már csak a szív-élvétel miatt bekövetkezett halált állapíthatta meg. A holttestet később a temető halottasházába szállították.

— **A novi püspökbeiktatás.** Vuics Rókust, az új zenggi püspököt tegnap iktatták be a novi-i székesegyházban. Beiktatás után negyvenöt teritékes diszebed volt, melyen a püspök a pápára s a királyra mondott felköszöntőt.

— **Hangverseny.** A pénzügyőri lak-tanyában a pénzügyőrök ének- és zenekara szombaton este az ujonc, a tengerészeti és a haladó pénzügyőrök szaktanfolyamának befejezése alkalmából sikerült hangversenyt rendezett. A koncertet tüzijáték, majd társas-vacsora követte, mely után a fiatalág táncra perdült. A társaság a késő éjjeli órákig együtt volt. A mulatságon megjelent Weinhart Gusztáv királyi tanácsos, pénzügyigazgató és Sauter Győző pénzügyőri felügyelő is.

— **Rendjel átadás.** Annakidején megirtuk, hogy a királyi Munich Ferenc állatorvost, a városi vágóhid igazgatóját a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetett állatorvosnak Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes ma délelőtt adta át a lovagkeresztet Egan Lajos miniszteri tanácsos, a kormányzóság közgazdasági előadója és Verneda Emil min. segéd-titkár jelenlétében. A kormányzó-helyettes meleg szavakkal méltatta Munich Ferenc érdemeit.

— **Az új elevátor.** A tengerészeti hatóság nál ma délelőtt Rudan Amadé dr., a kereskedelmi minisztérium osztálytanácsosának elnöklésével értekezlet volt, melyen a vasut, a város, a kereskedelmi kamara, a raktárvállalat s a tengerészeti hatóság, valamint az érdekeltek képviselői vettek részt. Az értekezleten az 1907. február ötödikén leégett elevátor helyett építendő modern elevátor feltételeit vitatták meg. A konferencián véglegesen határozatot nem hoztak, minthogy két alternatív terv merült fel. Egyesek ugyanis a leégett elevátor helyén, a Riva Salvatore, mások viszont a Baross-kikötőben kívánják felépíttetni az elevátort. Az új elevátorral szépészeti szempontokból a rappresentanza is fog foglalkozni. A jegyzőkönyvet a kereskedelmi minisztériumhoz terjesztik fel döntés végett.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi s részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Nippon” osztrák gőzös Triesztből üresen. „Falermian” angol gőzös Liverpoolból 50 tonna vassal. „Alice” osztrák gőzös Anconából 1150 zárandékkal.

Indult: „Lederer Sándor” magyar gőzös Valenciába 280 tonna fával, 20 tonna babbal, 20 tonna liszttel és 10 tonna ásványvízzel. „Alice” osztrák gőzös Trieszt érintésével Brasiliába 250 tonna cukorral és 50 tonna fával.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Távirat ◀ Telefon

Hatvankét petíció.

BUDAPEST, jul. 4. Ma járt le a június harmadikán megválasztott képviselők mandátumának megpeticionálási határideje. A Kuriához ma délig hatvankét petíciót nyújtottak be. Kevésrel tizenkét óra után még két kérvényt akartak beiktatni, a Kuria azonban ezeket visszautasította.

Elhunyt miniszteri tanácsos.

BUDAPEST, jul. 4. Halász Ferenc, a kultuszminiszterium miniszteri tanácsosa, a népoktatásügyi osztály főnöke tegnap budapesti lakásán meghalt.

Százitizenkétéves öngyilkos.

DOBSINA, jul. 4. Resovaczi József földműves gazda százitizenkét éves korában ma felakasztotta magát. Tettét életunságból követte el.

Agyonszurta a feleségét.

LÉVA, jul. 4. Kacziány András kereskedő hirtelen felindulásában agyonszurta feleségét, aki nyomban meghalt. A gyilkost letartóztatták.

Nagy fizetés képtelenség.

BUDAPEST, jul. 4. A budapesti gabona-tőzsdén ma nagy fizetése képtelenség történt. Back Rudolf és társa pancsovai gőzmalomtulajdonos cég fizetése képtelenséget jelentett be. A fedezetlen passzívák fél millió koronát tesznek ki. A fizetése képtelenségénél egy budapesti bank és több előkelő bizományos van érdekelve. A bíróságon kívüli egyezkedési tárgyalás folyamatban van.

Az első aratási sztrájk.

BÉKÉSCSABA, jul. 3. Okányi Schwartz József nagybirtokos itteni birtokán hatszáz arató sztrájkba lépett. A sztrájkolók az aratási szerződésben megállapított munkabérek felemelését követelik. A helyzet veszélyes. A szarvasi tőszolgabíró csendőrséggel sietett a sztrájk helyére.

Borzalmas automobil katasztrófa.

BUDAPEST, jul. 4. Tegnap, vasárnap este az alagi löversenyek befejezése után borzalmas automobil katasztrófa történt a főváros közvetlen közelében. A versenyek után Hirsch Adolf aviatikusnak, az automobil garage tulajdonosának gépkocsijába Hirschen kívül felszállott Janek Géza, az ismert zsoke, valamint egy másik zsoke s a soffőr. Hosszas rábeszélés után Hirsch beleegyezett, hogy az automobil Janek vezesse. Janek röviddel az elindulás után kilencven kilométerre fokozta a gépkocsi sebességét s óriási sebességgel rohogott a főváros felé vezető országun. Hirschék automobilja előtt azonban egy másik gépkocsi haladt, mely akkora port vert fel, hogy az automobilon ülők semmit sem láthattak. Janek ennél fogva nem vette észre azt sem, hogy Újpesten a József-utca közepén egy szénás szekér áll. A gépkocsi teljes erővel nekiment a szénásszekérnek, melyet teljesen kettészelt. Az összeütközés olyan heves volt, hogy az automobil utasai nagy ivben röpültek ki a gépkocsiból, kivéve Hirschet, akinek a szénás kocsi rudja a mellébe hatolt. Az automobil összetaposta a lovakat is. Hirsch, akinek a kocsirud a mellét furta át s a hátán jött ki, még a mentők megérkezése előtt meghalt. Súlyosan megsebesült Janek Géza zsoke is, akinek néhány bordája s a karja törött el. Megsérült a soffőr s a másik zsoke is.

Nyílt-tér*).

Magyar kir. tengerészeti hatóság.

103/ein.—1910. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nyilvános pályázat hirdettetik két révszolgai állásra, mely állások évi 600 kor. fizetés-sel, törvény szerű lakpénzzel végül természetbeni ruhafeltétlenyvel vannak egybekötve.

* E rovatban közöltékért a beküldő felelős A szerk.)

A kinevezés egyelőre ideiglenes minőségű, a véglegesítés egy évi szolgálat után történik, ha az illető a követelményeknek megfelelt.

Ez állásokra pályázók szabályszerű folyamodványaikhoz csatolandó okmányokkal kimutatni tartoznak:

1. Magyar állampolgárságukat.
2. Erkölcsi előéletüket.
3. Egészségi állapotukat.
4. Nyelvismereteiket, továbbá:
5. hogy legalább két évig tengeri hajón szolgáltak tengerész vagy kormányos minőségben vagy, hogy valamely a hajószolgálatban szükséges mesterségben jártasak és
6. hogy tényleges katonai kötelezettségnek eleget tettek, végül
7. hogy a 30-iki életévet még be nem töltötték.

Ezen folyamodványok legkésőbb 1910. évi augusztus hó 30-ig a fiumei m. kir. rév-hivatalhoz nyújtandók be.

Megjegyeztetik, hogy azon pályázók, kik a magyar, horvát és olasz nyelveket birják, oly pályázókkal szemben kik csekélyebb nyelvismerettel birnak, előnyben részesülnek.

A törvény értelmében előnyben részesülnek továbbá azok, a kik a cs. és kir. haditengerészetnél betöltött 12 év közül 8 évig al-tiszti minőségben szolgáltak és ennek megfelelően a cs. és kir. hadügy — illetve a honvédelmi miniszterium részéről, kiállított igényt tanúsító bizonyítványt felmutathatnak.

A m. kir. tengerészeti hatóság fennartja magána, hogy igényjogosultsággal bíró pályázók nem jelentkezése esetén az állás betöltéséről szabadon intézkedjék.

Végül megjegyeztelik, hogy az ezen állások elnyerésével egybekötött szolgálat nincs helyhez kötve, hanem azok a felmerülő szükséghez képest bármely rév-hivatalnál teljesíten-dők.

Fiume, 1910. évi június hó 26-án.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

„A Tengerpart“ legutóbbi számában „Az iskolaorvos panasza“ cím alatt közölt napihirre vonatkozólag ki kell jelentenem, hogy nem egy leányomat, hanem mind a három iskolaköteles gyermekemet küldte, illetve küldette a többi iskolából is haza annak idején Krausz Ödön fogorvos vörheny gyanuja miatt. Ezt tette pusztán asszonyi szóbeszéd alapján, anélkül, hogy Jakov-cich dr. házi orvosomat, aki egyébként kijelentette, hogy vörhenyről szó sem lehet, akár meg is kérdezte volna. Ezért irtam neki az inkriminált levelet, melynek tartalmát kü-lömben nem is tartom sértőnek és épp ezért felebbeztem a reám kimért pénzbüntetés ki-szabása ellen.

Fiume, 1910. július 4-én.

Blüh Adolf.

Értesitem t. vevőimet és általában a n. é. közönséget, hogy Darvas Ignác ur már június 15-ike óta nem alkalmazottam s ennél-fogva nem tekintem magamra nézve kötelező-nek semmiféle kezéhez teljesített fizetést vagy általa kötött üzletet.

Fiume, 1910. július 4 én.

Busetti A.

bádogos és üveges.

DEÁK SZALLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnnyire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Egy esetleg 2 elegánsan berendezett I. eme-leti utcai szoba villanyvilágítással és für-dőszoba használatlalt azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy ebédlő-szoba butor azonnal eladó. Via Germania 1, II. em., 6 sz.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a jóhírnevű susáki

Continental-szállót

július 1-én saját kezelésembe vettem át. 20 modernül berendezett szoba s kitünő konyhával bíró étterem előtte fekvő kert-tel áll a t. vendégek rendelkezésére.

Mindig frissen csapolt budweiszi sör, kitünő bel- és külföldi borok, hideg és meleg ételek minden órában.

Mérsékelt árak.

Szives pártfogást kér: ŽAGAR F.

A

Kőbányai Polgári Serfőző R.T.

áthelyezte

Fiumei Kiviteli telepét

a Piazza Zichy és a Corsia Deák sarkán

újjonnan épített Máv III./A. sz. tárházba.

Bejárat a telepre:

a Piazza Zichy felőli Máv kapún.

Feljárat az irodákba:

a tárhár jobboldali perronjáról a 15. sz. kapún.

Telefonszámok, a régiéik:

484, a helybeli és

681, az interurban forgalomban.

Cantrida "FIUME" vendéglő
●● a fürdővel szemben. ●●

Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával kitünő magyar és olasz konyha hamisítatlan magyarárad bor.

Kőbányai polgári és duplamaláta sör.

Számos látogatásért eszedezik

Ragg Mihály, vendéglős.

Perosa Péter - Fiume Via Remai 1.

Nagy papirkárpit raktára.

A legelső gyárakból való, legujabb mintaju falı tapéták nagy választéka olcsó áron.

Elvállal bármely festő-, dekorateur-s papirtapéta-munkát kifogástalan s szép kivitelben.

SEGÉDKÖNYVELŐ magyar s német nyelvben jártas, néhány évi gyakorlattal, részvény-társasági irodában felvétetik. Ajánlatok „Tör-ekvő, szorgalmas“ jeligével e laphoz kéretnek.

Megnyílt! ▲ ▲ Megnyílt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

MAGYAR BOROK. □ □

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását keri

KONRÁD FERENC tulajdonos.

Kiváló minőségű elsőrendű pasteurizált tejet literenkint 26 fillérért bármely mennyiségben házhoz szállít

özv. Pollak Henrikné
tejcsarnoka a pályaudvarral szemben.

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmajč palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdőkkel és vilányos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnévű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:
ifjú BUDAI KÁROLY

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

Kerestetik egyes varrónő, ki házhoz jár
Cím: Via Edm. de Amicis IV. em. 12.

Telefon 474. szám.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeiknek megfelelően berendezett **fűszer és csemege üzletet** nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítsem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók.

Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiemei kenyérgyár gyártmányaiból.

Szives pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő.

GLOBUS

HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.

Bel- és külföldi lapok.

Hangjegy- és könyvárúsítás.
Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti árakon

— Uj tulajdonos: Platzner Arthur. —

Susáki községi fürdő
BRAJDICA.

Teljesen ujjaalakított 124 kabinnal.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.
Hölgyeknek csak reggel 8-tól 10-ig kivéve az ünnepnapokat.

ÁRAK: Felnőtteknek 40 fill. tíz éven aluli gyermekeknek 20 fill.

Bérlet: 20 fürdő felnőtteknek 6.— kor. 20 fürdő tíz éven aluli gyermekeknek 4.— kor.

A fürdő buffetjében kaphatók Bačić Ante susáki likőr- és ecetgyárának különlegességei is, mint a „Jadran“ és a non plus ultra „Bačić likőr“.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpapírok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépitőszerek stb. stb.

„OLLA“
bebizonyíthatólag a legjobb higiénikus Gummi különleges ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodám, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli Pavacic, Benco Ernő és Papp Rudolf drogériájában. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA“ Gummikézponttól Wien II/297 Praterstr. 57.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik

ORIENTALE KÁVÉHAZ VELENCE

nagy bar-ral és tágas sörcsarnokkal egyesítve.

Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporetto állomásával szemben.

Egyetlen modern kávéház és bar Velencében. Az egész házat magába foglaló, e célra épült elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörű tetőtérasszal. - Kitünő fagyaltok és frissítő italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyelven. - Mérsékelt árak.

Az idegenek találkozó helye.

Esténként orkesztrális hangverseny.

Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

„MERCUR“

könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.

Uj magyar nyomda Fiumében.

Telefon sz. 9-32.

Tulajdonos: CHILKO JÓZSEF

Vajda János

uri és női szabó

Fiume Corso

Figyelmébe ajánlja a n. é. közönségnek ujonan érkezett női és uri szövet-ujdonosságait.

Kitünő szabás!

!! Elsőrendű fővárosi munkások !!

Mérsékelt árak!

VELENCE-LIDO

Tiszta, szép, butorozott szobák.

Modern kényelem.

Vilányvilágítás.

A fürdőkhoz 1 perenyire.

Mérsékelt árak.

CASA VENIER

AURORA kávéház
Velence Szt Márktér

Kitünő fagyalt, tea kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Kiránduló társaságoknak és iskoláknak olcsóbb árak.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegkészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügvezető.

Lido-Velence
Pannonia villa

szálló és vendéglő.

Gyönyörű központi fekvés, teljesen ujjaalakítva; 40 szoba s külön apartementok. Előzékeny kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

Egy tulajdonban az új cukrászdával a Szt.-Márktéren (a Quadri mellett).

Nagyb. pártfogást kér CARLO LAVENA.

TIROLESE vendéglő

FIUME Corso 2. — Telef. 10-87.

Kitünő német és olasz konyha. Steinfeldi sör. Tiszta hazai és külföldi borok. Olcsó árak. Éjjeli 2 óráig nyitva.

Tulajdonos: Zagar A.